

DR. VICKO VICE MIHALJEVIĆ

UDK 32-05Mihaljević, V.

352.075.2Mihaljević, V.(497.583Split)“1907/1911“

Primljeno: 3. XII. 2018.

Izvorni znanstveni rad

HANIA MLADINEO MIKA

Državni arhiv u Splitu

Glagoljaška 18

21000 Split, HR

U članku, koji je nastao na temelju spisa C. k. javnog bilježnika u Splitu Luje Kargotića, matičnih knjiga, spisa C. k. Kotarskog suda u Splitu te dostupne popratne literature, prikazuju se životni put i djelovanje omiljenog splitskog načelnika dr. Vicka Mihaljevića (1861. – 1911.). Po zanimanju odvjetnik, obnašao je značajne političke i društvene dužnosti, a bavio se rudarstvom, obrtom i trgovinom. Kao čovjek vesele i šaljive naravi, bio je dobar i milostiv prema siromasima. U hrvatskoj književnosti ostavio je trag kao pjesnik, a svoja je djela objavljivao pod pseudonimom Neurastenicus. Tijekom četiri godine njegova mandata na mjestu načelnika grada Splita, radilo se na izgradnji i uređenju javnih putova, na izgradnji školskih zgrada, pošumljavanju Marjana i drugog.

Ključne riječi: dr. Vicko Mihaljević, gradonačelnik, hrvatski pjesnik, Split, Marjan, Slatine, Muć, Lećevica, Drniš, 19. i 20. stoljeće

Dr. V. Mihaljević živio je vas za svoj grad, vas za svoj narod. Veći dio svoga vijeka u to je istrošio nesebično. Za to ga danas vas grad i oplakuje, za to će pusti glas o njegovoj smrti bolom odjeknuti na daleko gdje god ima znanaca, gdje se o njemu čulo, i gdje god ima Hrvata.

*Slava mu do vijeka!*¹

*Slika 1. Dr. Vicko Mihaljević
(preneseno iz Jubilarnog broja Narodnog lista – Il Nazionale 1862.-1912.)*

Nakon teškog poraza austrijske vojske na talijanskom bojištu kod Magente i Solferina 1859., Habsburška Monarhija izgubila je Lombardiju, a Listopadskom diplomom 1860. definitivno je srušen Bachov apsolutizam. Car i kralj Franjo Josip I. uveo je ograničenu ustavnost, a s tim i potrebu osnivanja pokrajinskih sabora u pojedinim pokrajinama austrijskog dijela Monarhije. Uslijedila je decentralizacija države koja se poslije pokazala kao jedno od važnijih obilježja unutarnje politike Monarhije u drugoj polovici 19. stoljeća. Godine 1861. započnje djelovati Dalmatinski sabor *Dieta provinciale dalmatica*, predsjedničko tijelo pokrajinske autonomije kao zemaljski parlament Kraljevine Dalmacije sa sjedištem u Zadru.²

Premda je Zadar bio glavni grad austrijske pokrajine, Split je bio njezino najveće i gospodarski najrazvijenije gradsko središte. U to vrijeme na mjesto gradonačelnika imenovan je 1860. godine dr. *Antonio* Bajamonti, predstavnik autonomaša, koji tu dužnost obnaša sve do nemirne 1880., uz prekid od 1864. do 1865. godine kada je dužnost gradonačelnika obnašao Frane Lanza. Naime, 1880. godine vladao je veliki nered u splitskoj Općini, uz narušavanje javnog reda i mira zbog političkih sukoba između narodnjaka i autonomaša koji su bili na vlasti. Stoga je Namjesništvo za Dalmaciju donijelo odluku 31. listopada 1880. na temelju koje je dana 4. studenoga raspušteno Općinsko vijeće Splita, a za povjerenika je imenovan *Alessandro* Nallini.

Izbori održani u Splitu od 17. do 22. srpnja 1882. odvijali su se u veoma napetom ozračju. Konačan rezultat izbora i borbe s autonomašima bio je 28:8 u korist narodnjaka odnosno Hrvatske narodne stranke koja preuzima općinsku upravu. Svečano ustoličenje hrvatske općinske uprave obavljeno je 9. studenoga 1882. uz nastupni govor jednoglasno izabranog novog gradonačelnika dr. Dujma Rendić-Miočevića i uz neizbježni govor Gaje Bulata.³

Od dr. Dujma Rendić-Miočevića (1882. – 1885.) do dr. Vicka Mihaljevića (1907. – 1911.) dužnost gradonačelnika Splita obnašali su: dr. Gajo Filomen Bulat (1885. – 1893.), dr. Ivan Manger (1893. – 1897.), Petar Katalinić (1897. – 1899.), vitez Vinko Milić (1899. – 1906.) i dr. Ante Trumbić (1906. – 1907.).

OBITELJI MIHALJEVIĆ *MIHAGLIEVICH*, *MIAGLIEVICH*, *MIHAILEVICH*

Prezime Mihaljević izvodi se iz očeva imena, a prezime ima korijen u hebrejskome osobnom imenu Michael, u prijevodu Tko je kao Bog, s dodatkom -evič što označuje podrijetlo. Prezime se, dakle, može prevesti kao sin ili potomak Mihaela. Povijesni zapisi o Mihaljevićima, za koje se smatra da pripadaju rodu Mogorovića iz Like, pronađeni su na pečatu koji datira iz 1641. godine, a pripadao je Nikolausu Mihaljeviću.⁴

Mihaljevići kao jedan od najraširenijih rodova ogulinskoga kraja vode podrijetlo iz starohrvatske župe Pset. Na prijelazu iz 14. u 15. stoljeće spominju se kao plemići, rod Bužima iz Cazinske krajine. Osim u ogulinskom kraju, najviše je Mihaljevića u Dusinu kraj Vrgorca, Badnju kraj Drniša, Točioniku kraj Dubrovnika, te u RBiH u općini Livno.

Grbovnicu o dodjeli plemstva i grba podijelio je kralj Ferdinand III. u Beču, 19. prosinca 1643. godine, Marcusu Marku te njegovu bratu Jurju i sinu Marcusu Mihaljeviću.⁵

Štit kao glavni dio grba plave je boje, a na zelenoj podlozi prikazan je konj srebrne boje s konjanikom obučenim u crveno odijelo. Konjanik u desnoj ruci drži srebrnu sablju krivošiju, a u lijevoj konjske uzde. U gornjem lijevom kutu nalazi se zlatna ruka koja čvrsto drži koplje. Nakit predstavlja zlatnu okrunjenu kacigu s crvenim lancem i zlatnim medaljonom. Na vrhu kacige nalazi se zlatni lav koji u desnoj ruci drži zlatno koplje. Plašt je raskošan, zlatne boje.⁶

Prema do sada istraženim podacima, prezime obitelji Mihaljević *Mihaglievich* u Splitu javlja se već sredinom 17. stoljeća.⁷ Na splitskom groblju Sustipanu od 1826. godine, kada je groblje službeno otvoreno, potječe i nadgrobna ploča obitelji Mihaljević.⁸ U svojoj knjizi *Splićani – obitelji i prezimena*, Mario Nepo Kuzmanić spominje Josipa Mihaljevića, pokojnog Stjepana, kao posjednika i trgovca rođenog u Zadru koji 1832. godine posjeduje kao samac 106.227 m² zemlje na području Firula, Visoke, Sućidra, Kocunara, Jama, Kmana, Plokita, Luke, Skalica i Poljuda. Prema upisu iz matične knjige vjenčanih Sv. Duje, otac Vicka Mihaljevića *Giorgio Miaglievich pok. Steffana*, Juraj Mihaljević pok. Stjepana *rustico* nastanio se iz *Ostrovica*, Ostrvice poljičke u Split.

DR. VICKO VICE MIHALJEVIĆ, NAČELNIK I ZASTUPNIK GRADA
SPLITA, VITEZ ŽELJEZNE KRUNE III. STUPNJA (1907. – 1911.)

Vicenzo Giuseppe Vicko Josip, sin *Giorgia Miaglievicha* Jurja Mihaljevića i *Domenice Dujmovich* Domine Dujmović,⁹ rodio se u Splitu dana 5. travnja 1861. godine.¹⁰ Pučku školu i gimnaziju pohađao je u rodnom Splitu, a studij prava završio je u Gracu. Nakon povratka u Split, 1884. stupa u političku službu, ali već sljedeće godine na poziv dr. Bulata preuzima mjesto tajnika u Splitskoj općini po odlasku dr. P. Deškovića.¹¹ Godine 1891. napušta općinsku dužnost, a na njegovo mjesto imenovan je općinski činovnik Dujam Mikačić.¹² U Zadru je 1893. godine položio odvjetnički ispit te dobio ovlaštenje za otvaranje odvjetničkog ureda u Splitu. Kao odvjetnički kandidat, vjenčao se dana 24. studenoga 1898. Teresom Lovrić, rođenom 10. listopada 1859., kćerkom pok. Pavla Lovrića, trgovca, i Ane Školjan.¹³ U političkoj djelatnosti pridružio se, zajedno s Franom Supilom i drugim mladim pravašima, novoj struji pravaškoga pokreta u Dalmaciji na čelu kojega se nalazio dr. Ante Trumbić.¹⁴

Bio je zastupnik u Dalmatinskom saboru, upravitelj raznih poduzeća, predstojnik splitske podružnice Ljubljanske kreditne banke, član Trgovačke komore u Splitu, predsjednik domoljubnih društava Hrvatskog doma i Za Split, član

Mojim suradnicim.

Ako djelo,
što izišlo
na vidjelo,
neuspjelo,
ja sam kriv;
nitko živ
nek ne kori zato vas,
ni za vlás.
Vi mi bili pomogači
tvarni, marni,
sdušni, slušni.
Loviste mi razne tipe
rodnog Spljeta,
oko *Gheta*,
strpno, hrpno,
to! za sunčá, koli kiše,
kao mačka kućne miše . . .
Hvatali ih novim strojem,

hipovitim^ši sakritim
te slikali na hartiji
ravnoj, spravnoj . . .
Suradnici moji vrstni,
čudnokrstni,
Meneghello, Domilijo,
liepa hvala!
Ovu moju pjesmu malu,
novu šalu
poklanjam vam kô nagradu,
za zaradu.
Uprav žalim
što ne mogu radost mnogu
da krupnije vam izkažem,
te vas vriedne *promoviram,*
doktoriram
tom diplomom umjetništva,
mučeništva!

Slika 2. Ante Katunarić, dr. Vicko Mihaljević i Virgil Meneghello Dinčić
(Iz zbirke Pregršt šušnja dr. Vicka Mihaljevića)

Pokrajinskog željezničkog vijeća, član nadzornog odbora i časnog suda „Hrvatskog sokola“ u Splitu, sudjelovao je kao kandidat za izbor članova Upraviteljstva društva „Bihać“. ¹⁵ Za načelnika grada Splita imenovan je dana 11. lipnja 1907. godine i tu je dužnost obnašao do svoje smrti, odnosno četiri godine.

Već kao gimnazijalac pisao je literarne radove koji su bili tiskani u svim ondašnjim listovima, a ponajviše u „Narodnom listu“. Njegovi radovi objavljeni u „Slavjenskom Napredku“ kojemu je kasnije bio i predsjednik, uvelike su pridonijeli buđenju nacionalne svijesti u Splitu. ¹⁶ U hrvatskoj književnosti ostavio je trag kao pjesnik, a svoja djela objavljivao je pod pseudonimom Neurastenicus. Pisao je šaljive pjesme, prigodnice i hrvatske domoljubne pjesme. Objavio je godine 1900. dvije zbirke „Na uztuk“ i „Pregršt šušnja“. ¹⁷

Zbirku „Pregršt šušnja“ ilustrirali su poznati splitski slikari Ante Katunarić i Virgil Meneghello Dinčić. *S obzirom na to da je nekoliko ilustracija slabe likovne kvalitete te djeluju amaterski, potpisane inicijalima VM, može se pretpostaviti da se i autor knjige, Vicko Mihaljević, okušao kao ilustrator.* ¹⁸

Dr. Vicko Mihaljević, omiljen među sugrađanima, a naročito dobra srca i milostiv prema siromasima, opisan je kao osoba: *povisoka, lijepa stasa, krupan, krasan, svedj mladenačkog lica, pogledao bi čeljad pronicavim crnim okom, dok bi mu ljubki posmjeh poigravao pod mrkim ali pravilno uvijenim nausnicama – i zavirio bi u dušu znancu i namjerniku, ali je svakoga odpuštao slatkim besjedom. A što je stalo u njegovoj moći, i za neprijatelja je bio spravan založiti svoj upliv, svoju dobru rieč.* ¹⁹

Umro je iznenada u dobi od 50 godina, dana 25. lipnja 1911. od posljedica moždanog udara, u svojoj kući u Velom varošu. ²⁰ Sahranjen je na splitskom groblju Sustipan u grobnici za koju je nadgrobnni spomenik izradio kipar Ivan Rendić. Ta alegorijska skulptura, nazvana *Meditacija*, visoka 170, a široka 120 cm, postavljena je 1909. godine. *Kompozicija čitave grobnice bila je jednostavna, a sjedište od crnog i crvenog granita pridonosilo je skulpturi. Nenametljive su bile brončane aplikacije secesijskoga stila. Ukupna veličina grobnice bila je 310 x 326 cm.* Godine 1961. grobnica je rastavljena i uništena, a skulptura *Meditacije* premještena na novo groblje Lovrinac ²¹ gdje se i danas nalazi.

Slika 3. Meditacija, nadgrobni spomenik dr. Vicku Mihaljeviću (foto: Hania Mladineo Mika)

IZGRADNJA SPLITA U RAZDOBLJU OD 1907. DO 1911.

Godine 1906. izabrano je novo Općinsko upraviteljstvo na razdoblje od šest godina. Dana 13. veljače načelnik Ante Trumbić u svom nastupnom govoru iznio je glavne potrebe grada i okolice te prikazao osnovu radova koje će Upraviteljstvo nastojati izvesti. *To su u prvom redu bila pitanja vodovoda, plinare, rasvjete, uređenje putova po gradu i u predgrađima, uređenje Marjana, izgradnja nove zemaljske bolnice, novog centralnog groblja i zgrade pučkih škola.* Don Frane Bulić pozdravio je taj program te preporučio da se nova Uprava pobrine za izgradnju nove zgrade Arheološkog muzeja i nove katedrale koja se planirala sagraditi na Pazaru, dok je vijećnik dr. Vicko Mihaljević predlo-

žio uređenje Novog pazara te gradnju nadstrešnice na tržnici.²² Na sjednici Općinskog vijeća, koja je održana dana 9. rujna 1907. pod predsjedanjem novoizabranog načelnika dr. Vicka Mihaljevića, raspravljalo se o rasvjeti ulica. Postignut je dogovor između Općinske uprave i Plinare da se tijekom narednih pet mjeseci postave 32 nova fenjera uzduž cijele Rive, a na 53 fenjera da se postave dvostruki plamenici Auer. Ujedno je Vijeće ovlastilo Upravu da ubuduće samostalno ugovara postavu novih svjetiljaka. Ubrzo su bile rasvijetljene mnoge ulice, naročito u varošima, na Rivi i Gospodskome trgu. Zbog toga se trošak rasvjete povećao s 29.000 kruna na iznos od 32.000 kruna.²³

O potrebama uređenja grada nastavilo se raspravljati i na sjednici održanoj 20. ožujka 1908. na kojoj je odobren dogovor s Upravom željeznica oko izgradnje puta od Strossmayerove obale do Bačvica i za gradilište Velike realke na mjestu bastiona Contarini. Nadalje je donesena odluka o nabavi zgrada Jelića Martinisa na Plokati sv. Mihovila za iznos od 6000 kruna, kako bi se porušila i tako dobio veći slobodan prostor. Raspravljalo se i o mogućnosti kupnje dijela vrta kuće Brajinovića, površine oko 750 metara četvornih, s ulazom na obalu, za 10.000 kruna. Na tom je mjestu planirano uređenje javnoga trga. Te godine Općina je izvodila mnoge javne komunalne radove.²⁴ U siječnju 1908. nakon punih 14 godina završena je zgrada Hrvatskoga doma, ali ne i velika dvorana. Stoga je u Kazalištu organiziran veliki ples, od kojega bi čisti prihod išao za dovršenje dvorane. Dvorana je svečano otvorena 13. rujna iste godine, uz nazočnost načelnika dr. Vicka Mihaljevića, don frane Bulića, predstavnika općinske uprave, narodnih društava, diioničara Hrvatskog doma, uredništva lokalnih listova te narodnih zastupnika iz Splita.²⁵ Početkom 20. stoljeća radilo se na pripremi gradnje zgrade Velike realke. U proračunu za godinu 1906. uvršten je iznos od 45.000 kruna za njezinu gradnju, da bi 1907. godine bečka vlada odobrila i poslala u Zadar osnovu za gradnju Realke i proširenje Gimnazije. Za Realku bila je predviđena svota od oko 500.000, a za Gimnaziju 100.000 kruna. Općinsko vijeće je na sjednici, održanoj 9. rujna iste godine, kojom je predsjedao načelnik dr. Vicko Mihaljević, odlučilo zamoliti Cara da Općinu oslobodi od daljnjeg doprinosa za Realku.²⁶

Zbog velikih problema vezanih uz Dioklecijanovu palaču, Ministarstvo je odredbom od 13. lipnja 1902. osnovalo povjerenstvo koje će ih ispitati te odrediti potrebne radove za sanaciju Palače. Šesta redovna sjednica Povje-

renstva Dioklecijanove palače održana je 1. travnja 1910. godine u zgradi Kotarskog poglavarstva. Predsjedavao je namjesnik Nikola Nardelli. Iz Beča su stigli svi članovi, a od splitskih članova bili su nazočni dr. Vicko Mihaljević, načelnik Splita, don Frane Bulić, konzervator i ravnatelj Arheološkog muzeja, savjetnik dr. Frane Madirazza, kotarski poglavar, inženjer Ahil Savo, voditelj Građevnog odjela Kotara i inženjer Kamilo Tončić, ravnatelj Obrtničke škole u Splitu. Tom prilikom iskazano je od strane članova i namjesnika priznanje nadvojvodi Franji Ferdinandu, koji se zalagao za očuvanje bogate kulturne baštine Dalmacije.²⁷

UREĐENJE I PROŠIRENJE JAVNIH PUTOVA

Kako bi se mogli urediti javni putovi, bilo je potrebno da Općina grada Splita otkupi, zamijeni ili proda kako čestice zemalja tako i čestice zgrada. Stoga su dana 9. prosinca 1909. u pisarnicu bilježnika Luje Kargotića osobno prišli s jedne strane gospoda načelnik grada *Spljeta* dr. Vicko Mihaljević, općinski *prisjednik* Vicko Katalinić, Mate Jankov i Filip Muljačić, općinski *vitnici*, *svi u zastupstvu iste općine kupovnici*, a s druge strane gospođe Ana, žena Marka Foretića, rođena Paparella, *Luigja*, žena Ante Rismonda, rođena Paparella, gospodin Josip Voltolini pok. Ante, trgovac, gospodin Božo Paparella pok. Josipa u svoje ime i u ime svog brata Viktora Paparelle, posjednici iz Splita, i gospodin Ivan Tomić c. k. Poštansko-brzojavni činovnik u mirovini, svi kao prodavaoci, kako bi sklopili Pogodbu o prodaji zemljišta potrebnog za uređenje i prokrčenje općinskoga puta²⁸ upisanog u *Zemljišniku za P.O. Spljet.*

Za čest. zem. 9381/ 15, /18, /19 i /20 Josipu Voltalini isplaćen je iznos od 12.778:05 kruna, Ivanu Tomiću za čest. zem. 9381/7 /8 isplaćeno je 5478:30 kruna, braća Božo i Viktor Paparella za čest. zem. 9381/16 dobili su 4000 kruna s tim da je pristanak za parcelaciju čest. zem. 9831/ 2 u pod čestice 9831/2 i / 16 te da ista bude upisana bez zaloga u korist općine dala Jelisava, udovica dr. Ante Boglića, a Ani Foretić i Luigji Rismondo, rođene Paparella, za čest. zem. 9831/17 plaćeno je 2032:70 kruna.²⁹

Premda se o uređenju javnoga puta na sjeveroistočnoj strani Pazara³⁰ raspravljalo već 1908. godine, a cijena od 3683:46 kruna za otkup čest. zgr. 2730/2 utanačena je upravnim putem odlukom dalmatinskog namjesništva od 8. svibnja 1908. pod brojem 2189 te priopćena odlukom od 25. svibnja 1908. br. 20210 c. k. Kotarskog poglavarstva u Splitu, kupoprodajna pogodba sklopljena je tek

1910. godine. Naime, 25. studenoga 1910. u pisarnici bilježnika Luje Kargotića sklopljena je Pogodba između dr. Vicka Mihaljevića, odvjetnika i načelnika grada *Splita*, Vicka Katalinića, općinskog *prisjednika*, Mate Jankova i Filipa Muljačića, općinskih *vitnika*, svi u zastupstvu iste općine kao *kupovnici*, te Ante Kuzmića Bekina pok. Vicka kao *prodavaoca*, uz pristup mnogo poštovanog don Marina Kuzmića Bekina pok. Vicka i Santa Serića c. k. višeg *oficijala* u mirovini, oca i zakonitog zastupnika svoje malodobne kćerke Mande.³¹

Na sjednici Općinskog Vijeća 4. ožujka 1910. godine donesena je odluka o zamjeni zemljišta kako bi se mogao proširiti odnosno ispraviti postojeći put koji se nalazio na čest. zem. 10032.³² Stoga je 21. lipnja 1910. godine potpisana Pogodba između zastupnika općine *Spljeta* dr. Vicka Mihaljevića, načelnika, Vicka Katalinića, općinskog predsjednika, te vijećnika Mate Jankova i Filipa Muljačića s jedne strane i Vicka Hranuellija s druge. Općina grada *Spljeta* dala je dio čest. zem. 10032 površine od 32m² i 61cm² Vicku Hranuelliju u zamjenu za dio čest. zem. 6627/3 površine 39 m² i 20 cm². Prava i obveze iz pogodbe za Vicka Hranuellija nastupile su odmah nakon potpisivanja, a za splitsku Općinu od dana odobrenja Dalmatinskog zemaljskog odbora.³³

Javni putovi nisu se uređivali samo u gradu Splitu, već i u ostalim okolnim poreznim općinama koje su mu pripadale. Stoga je, nakon zaključka prihvaćenog na općinskoj sjednici 10. ožujka 1903., dana 29. prosinca 1909. godine potpisana Kupoprodajna pogodba između načelnika dr. Vicka Mihaljevića i ostalih zastupnika općine grada *Splita* kao prodavaoca i kupca Šimuna Perka pok. Petra ruke težačke iz Mravinaca Kotara *Spljeta*. Kako bi se popravio oblik i površina čest. zem. 1248/1, javni put i čest. zgr. 55 upisane u zemljišniku za P.O. Mravinca, zastupnici općine grada *Spljeta* prodali su Šimunu Perku dio čest. zem. 1248/1 u površini od 33m², koja se nalazila pred njegovom kućom, za iznos od 33 krune.³⁴

UREĐENJE MARJANA

Brdo i rt Marjan, smješten na zapadnom dijelu splitskog poluotoka, proglašen je 1964. godine park-šumom pa je time i zaštićen Zakonom o zaštiti prirode Republike Hrvatske. Ime Marjan prvi put se spominje već u prvoj polovici 8. stoljeća kao *Marianum*, a ime mu se tijekom vremena mijenjalo pa se u povijesnim izvorima spominje i kao *Marulianus*, *Marnano*, *Mariano*, *Megnán*, *Mernjan*, *Mrljan*, *Margliano* i druga. Da se o vegetaciji na Marjanu od

davnima vodila briga, svjedoči i zapis u Statutu grada Splita iz 1312., Knjiga IV., glava XC. *O zabrani sječe drva na brdu Marjanu – monte Serande.*³⁵

Organizirano pošumljavanje Marjana započelo je 1852. na Židovskom groblju, ali na njegovu osmišljavanju i uređenju najviše se radilo na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. Izvedeni su svi glavni radovi, zasađena su nova stabla, radilo se na olakšanju pristupa u park, a bila je planirana granja gostionice za okrepu i noćenje stranaca. Godine 1909. razmišljalo se čak o izgradnji uspinjače do vrha, koju bi pogonila struja s vodopada Gubavice.³⁶

Kako bi se uredila sjeverna strana Marjana, Općina je na temelju zaključka prihvaćenog na sjednici *Kaptola Stolne Crkve u Spljetu* od 22. prosinca 1908.³⁷ i zaključka sa sjednice *općinskog Vijeća u Spljetu* od 13. svibnja 1909. dana 17. ožujka 1910. potpisala Pogodbu o najmu velike površine zemlje s Kaptolom stolne crkve u Splitu kao vlasnikom iste.

Pogodba o najmu potpisana je u pisarnici c. k. bilježnika Luje Kargotića u nazočnosti: s jedne strane *Presvjetli* Gospodin Vincecij Palunko, naslovni Biskup i Prepozit Kaptola Stolne crkve u *Spljetu* i *Prepoštovani* Gospodin Don Jure Gosaljić, kanonik, *kancilir*, obojica u zastupstvu kaptola Stolne crkve u *Spljetu*, a s druge strane gospoda dr. Vicko Mihaljević, načelnik, Vicko Katalinić, *prisjednik*, Mate Jankov i Filip Muljačić, *vitnici*, svi u zastupstvu općine grada *Spljeta*.

Uvjeti najma detaljno su opisani kroz sedamnaest članaka. U I. članku pogodbene stranke priznaju da je Kaptol Stolne crkve u *Spljetu / Massa Comunel* vlasnik čestica opisanih u II. članku *ležećih sa sjeverne strane i po vrhu brda Mrljan, i da su te čestice uknjižene u zemljišniku za Spljet sa varošama na ime istog kaptola*, a upisane u ulošku broj 362.³⁸ Uz opis nekretnina u drugom članku stranke *pridodaju i pripoznaju* da su čestice opterećene težačkim pravom uz uvjet da posjednik tih poboljšica i težaština mora dati petinu ploda vlasniku zemlje te da je to pravo uknjiženo u zemljišniku na korist dotičnog težača. Svrha uzimanja zemlje u najam opisana je u III. članku u kojem među ostalim stoji: *svrhu pošumljenja, prikrčenja i uredjenja puteva, izgradnja uresnih naprava i obradivanja nakitno i cvijetno, izključujuć svako drugo obradivanje u spekulativne svrhe, a eventualnu korist, toli od šuma koli od svih ostalih poboljšica na istim unajmljenim česticama pripada općini.*

Zemljište je dano u najam na vrijeme od 25 godina odnosno od 1. siječnja 1910. do uključivo 31. prosinca 1934. godine. U slučaju da zastupnici Kaptola ili Općine ne bi otkazali najam šest mjeseci prije isteka dogovorenog roka,

smatralo bi se da je pogodba produljena za još 10 godina. Najam u iznosu od 1200 kruna godišnje Općina je bila dužna platiti u dva obroka i to prvi obrok 30. lipnja, a drugi 31. prosinca tekuće godine. Nadalje, prema Pogodbi, Općina je bila dužna na *svoj račun i na svoju ruku* urediti odnose s težacima koji su imali posjed na ugovornim zemljama, *dok Kaptol za to uređenje ne preuzima nikakvu obvezu*.³⁹ Tako su Duje Vrdoljak Mandeta pok. Lovre i Marija udova Lovre Vrdoljak Mandeta dana 30. srpnja 1910. potpisali Kupoprodajnu pogodbu o prodaji težačkih prava i poboljšica na čest. zem. 7399/171 i 7399/173 za iznos od 400 kruna.⁴⁰

Važno je posebno istaknuti članak XII. koji glasi: *Ova Pogodba će biti obvezna za stranku kada bude odobrena od nadležne crkvene i državne Vlasti i Zemaljskoga Odbora, kojima će biti podastrta na odobrenje.*

GRADNJA PUČKE ŠKOLE U SLATINAMA NA OTOKU ČIOVU

Slatine, malo ribarsko mjesto, smješteno je na sjeveroistočnoj strani otoka Čiova. Pripada splitskoj općini barem od početka davnog 13. stoljeća.⁴¹ Prema evidenciji iz 1866.⁴² godine, Slatine su pripadale županiji, kotaru i političkoj oblasti Split, dok je porezna oblast Slatina bila zasebna. Nije poznato kad je donesena odluka o gradnji zgrade pučke škole, ali za kupnju težačkih prava i poboljšica na čest. zem. 1372, biće 3, uložak broj 263 zemljišnika za P. O. Slatine, na kojoj bi se zgrada nalazila, sklopljena je Kupoprodajna pogodba dana 25. veljače 1910. u pisarnici bilježnika Luje Kargotića.⁴³ Pogodbu su potpisali zastupnici općine grada *Spljeta Dr. Vicko vitez Mihaljević*, načelnik grada *Splita*, Vicko Katalinić, predsjednik i vijećnici Mate Jankov i Filip Muljačić kao *kupovnici* s jedne strane i Vaić *Vajić* Marin pok. Ante i Ivanica Ljubica žena Marinova rođena Vaić ruke težačke iz Slatina *Kotara Spljeta* kao prodavaoci s druge strane, sa svjedocima Ignatijem Renkom i Mijom Gotovcem. U pogodbi koja se sastoji od sedam članaka, među ostalim, opisana je dioba čest. zem. 1372, s tim da je prema nacrtu, priloženom uz pogodbu, odjeljak označen slovom A podijeljen na dva dijela te označen slovima A i C, uz napomenu da se težačka prava i poboljšice na dijelu zemljišta u vlasništvu Općine grada Splita označenog slovom A kupuju za potrebe gradnje pučke učione u iznosu od 800 kruna.

Prema zapisniku Stipe Kaliterne iz Splita, gradnja škole zgrade započela je 1912. Dana 30. rujna 1913., *u nazočnosti naroda, učiteljice i školske djece bje svečano blagoslovljena školska zgrada*.⁴⁴

PRIVATNA IMOVINA

Dana 11. siječnja 1889., na sjednici Općinskog vijeća raspravljalo se o ustupanju općinskog zemljišta na mjestu *Bašćun* na Dobrome za gradnju kazališta koje će nositi naziv *Općinsko Kazalište*. Na istoj sjednici odlučeno je da se dio novca za gradnju kazališta priskrbi prodajom loža. Sastavljena je Pogodba koja bi se potpisivala između budućih vlasnika loža i Općinskog upraviteljstva, a ista je na sjednici 29. siječnja iznesena pred Vijeće na odobrenje. Pogodba, koja se sastojala od dvanaest poglavlja, tiskana je na 9 stranica dvojezično odnosno na hrvatskom i talijanskom jeziku.

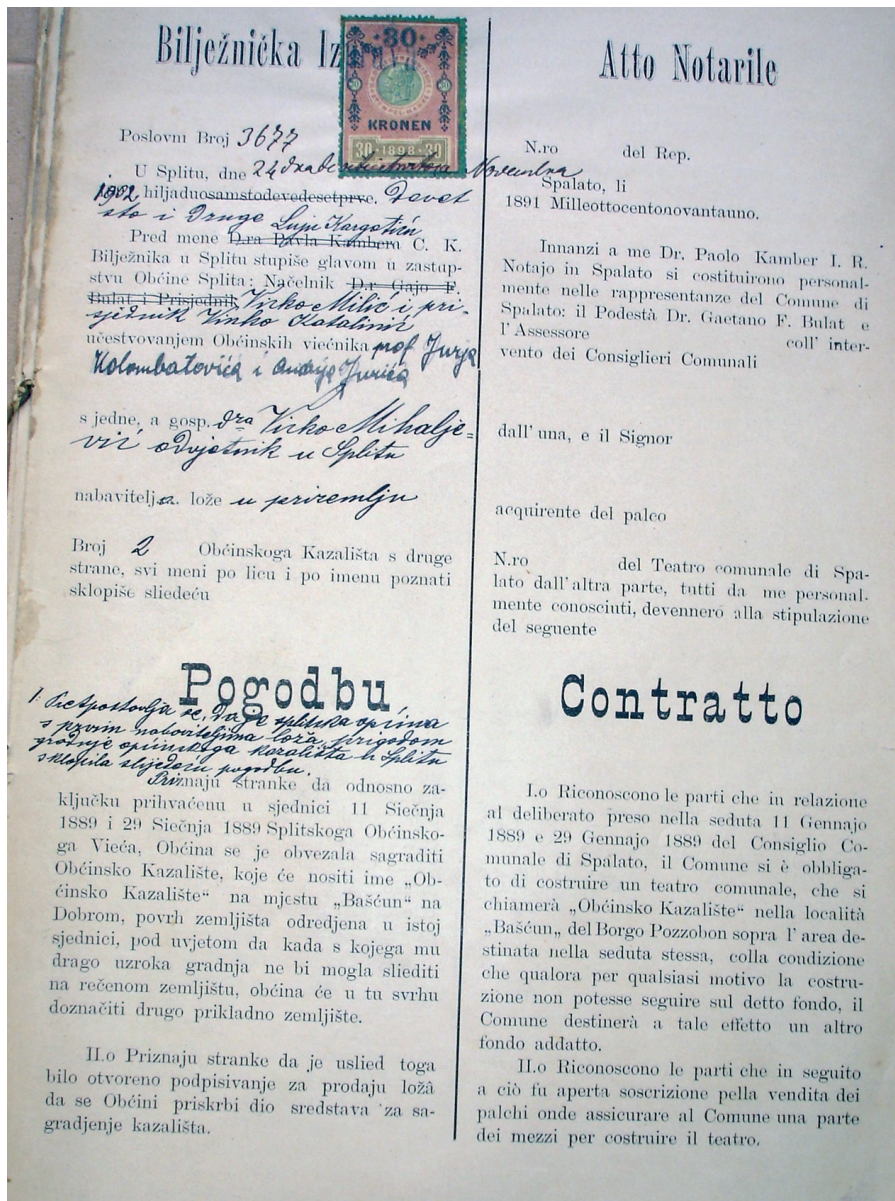
Dana 24. studenoga 1902., u pisarnici bilježnika Luje Kargotića, potpisana je Pogodba⁴⁵ o kupnji lože broj 2 u prizemlju Kazališta između zastupnika Općine Split: načelnika Vicka Milića, predsjednika Vinka Katalinića te općinskih vijećnika prof. Jurja Kolimbatovića i Andrije Jurjevića s jedne strane, kao prodavaoci, te dr. Vicka Mihaljevića, odvjetnika iz Splita, s druge strane, kao kupca. U prvom poglavlju Pogodbe, sastavljene prvotno 1891. godine, dodana je rečenica: *Pretpostavlja se, da je splitska općina s prvim nabaviteljima loža prigodom gradnje općinskog kazališta u Splitu sklopila slijedeću pogodbu*. Na kraju tiskanog dijela rukom su dopisana tri poglavlja u kojima su opisani dodatni uvjeti pogodbe, koji glase:

2. *Priznajući valjanost gore navedenih uvjeta i utanačenja za odnose između splitske općine i sviju nabavitelja loža u općinskom kazalištu ugovarajuće stranke sporazumno ustanovljavaju, u smislu zaključka prihvaćena od općinskog vijeća u Splitu 30. svibnja 1902. slijedeće daljnje uvijete:*

B I. Splitska općina ustupa ložu br. 2 u prizemlju općinskog kazališta u Splitu gosp. d^{ru} Vicku Mihaljeviću, koji je kupuje cijenom kr. 4700 (četiri hiljade i sedam stotina), što će isplatiti općinskoj blagajni u pet jednakih godišnjih obroka, bez dobiti, po kr. 940 (devet stotina i četrdeset) svaki, i to prvi najbolje do 2. siječnja 1903., drugi dne 2. siječnja 1904., treći dne 2 siječnja 1905., četvrti dne 2 siječnja 1906., a peti dne 2 siječnja 1907. U slučaju netočnosti u isplaćivanju utanačenih obroka, splitska općina ima pravo da proda ložu br. 2 u prizemlju općinskog kazališta na štetu i pogibao sadanjega nabavitelja D^{ru} Vicka Mihaljevića.

II. Splitska općina predaje odmah d^{ru} Vicku Mihaljeviću rečenu ložu br. 2 u prizemlju općinskoga kazališta u Splitu i priznaje mu pravo u gore naznačenim pretpostavkama priznatih palketistima u općinskom kazalištu u Splitu.

III. Prava i obveze proistječuće iz ove pogodbe prihvaćaju izmjenito stranke za se, baštinike i nasljednike.

Slike 4. i 4a. Bilježnička izjava broj: 3677 – Prva i zadnja stranica Pogodbe za nabavu lože br. 2 u prizemlju Obćinskog Kazališta (Državni arhiv u Splitu HR-DAST- 19 Javni bilježnici srednje Dalmacije)

Mihaljeviću rečeno čiju br. 2 u puzemlju op.
 inatoga karabita u Splitu i privreže - mu
 prava na uzivanje sviju prava u gore na-
 značenim pred postankama privrednih kal-
 kulatorima u općinskom karabitu u Splitu.

III. Prava i obveze proistječuće iz ove pogodbe
 prihvaćaju izmjenita stranke sa se besto-
 miće i nastupnik.

Pravom i odgovornu stranaka na prvoy strani
 ove pogodbe bitahu je "brizani riječni" i "Pola
 Kambera" i "Gaja F. Pulak" i "prejednik" a na
 drugoy strani "riječni danas" "postupni čega" a pri
 "Pola Kambera" i "Gaja F. Pulak" i "prejednik"
 "karabito" "pakovanje" i "poljivanje" u "privredni" "puzem-
 lju" "riječni".

D. Vicko Mihaljević

M. Mihaljević
 Mihaljević
 Mihaljević
 Mihaljević

Lujko Kavala
 L. Mihaljević

D. Mihaljević
 Polovna R. 10 ~
 D. Mihaljević K. 32 ~
 R. 42 ~

Danas 18/II 1906 predjen odpravak za D. Mihaljevića
 Danas 18/II 1906 predjen odpravak za Općinsko upravljanje

Privolom i dozvolom stranaka na prvoj strani ove pogodbe bijahu podbrisane riječi „D' Pavla Kambera“, „D' Gajo F. Bulat i presjednik“ a na osmoj strani riječi „danas“ poslušućega, a pridodane „D'. Pavla Kambera“.

Pročitano potvrđeno i potpisano u prisutnosti pišućega bilježnika.

OSTAVŠTINA DR. VICKA MIHALJEVIĆA

Dr. Vicko Mihaljević vlastoručno je napisao dvije posljednje volje i to prvu u Lipiku 12. srpnja 1898. i drugu u Splitu 30. siječnja 1900. Oporuke su, uz male dopune, uglavnom istoga sadržaja. Svu imovinu, nepokretnu i pokretnu, ostavio je svojoj supruzi Terezi, rođenoj Lovrić, uz obvezu da njegovoj majci Domi ud. Mihaljević mjesečno isplaćuje iznos od 30 fiorina na ime njezina uzdržavanja *te do potrebe da pridade jošter sve što bi bilo od nužde mojoj majci za liečenje, obskrbu u slučaju bolesti ili slično.*⁴⁶ Što se tiče kuće, smještene u ulici Porta Aurea, koja je bila predmetom nasljedstva nakon smrti njegova oca Jure, nakon smrti majke pripala bi također kao nasljedstvo njegovoj supruzi. Na kraju je naveo: *prosto mojoj majci narediti nasljednici da uplati zapis od forinta 200 za dušu pok. moje majke i otca kako je unapred moja majka želila. Prosto pak mojoj majci raspoložiti po volji cielim pokretnim svojim stanjem, koje se nabavi u gorirečenoj njezinoj kući.*

Ovo je odredba, koju hoću i zahtjevam da bude posvemu izvršena.

Split, 30 siječnja 1900.

Dr. Vicko Mihaljević v.r.

Tereza Mihaljević, kao nasljednica pok. dr. Vicka Mihaljevića, podnijela je dana 8. studenoga 1911. C. k. Kotarskom sudu Podnesak za prikazanje imovnika njegove ostavštine.

A) IMOVINA

I. U pokretninama

- 1). *razni predmeti pokućstva i baš jedna spavaća, jedna jedaća i jedna pisaća soba..K. 400.-*
- 2). *nekoliko knjiga i rubenine.....K. 200.-*
- 3). *u novcu, vrijednotnim papirima i dragocijenostima ništa*

II. U nepokretninama

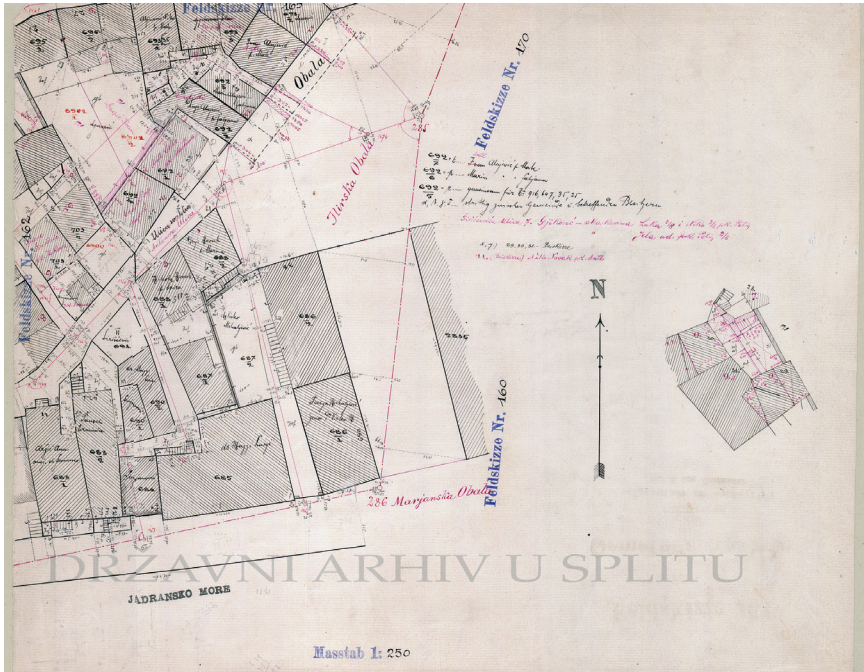
- 1). *kuća u V. Varošu čest. zgr. 2659⁴⁷, biće 3. ul. br. 1888 P.O. Split, vrijednost.....K. 50.000:-*

- 2). zemljište čest. zgr. 2972, biće 1. ul. 3561 P.O. Split vrijednost..... "6.000:-
 3). kuća u V. Varošu čest. zgr. 686/2,⁴⁸ biće 1 ul. 1888 P.O. Split vrijednosti.. "40.000:-
 4). kuća u V. Varošu čest. zgr. 687/2, biće 2. ul. 3561 P.O. Split vrijednost... "6.000:-
 5). kuća u gradu čest. zgr. 2102⁴⁹, biće jedno ul. 2087 P.O. Split vrijednost... "6.000:-
 6). kuća u starom gradu čest. zgr. 2026, biće jedno ul. 184 P.O. Split vrijednost... "6.000:-
 7). 1/3 zemljišta u Špinutu čest. zem. 7154/1, biće jedno ul. 2014 vrijednosti.. "1.000:-
 8). Imanje u P.O. Žeževica i Čisla⁵⁰ "5.000:-
- III). Vjeresija prema Scharfetteru..... K. 5.000:-
 IV). u raznim vjeresijama..... K. 25.000:-
 V). vjeresija prema Wackermann-u "30.000:-
 VI). Vjeresija prema trećima, za koje se pokojnik bijaše obvezao mjenbeno (vidi dugovi pod 11).16).17).18)..... "7.840:-

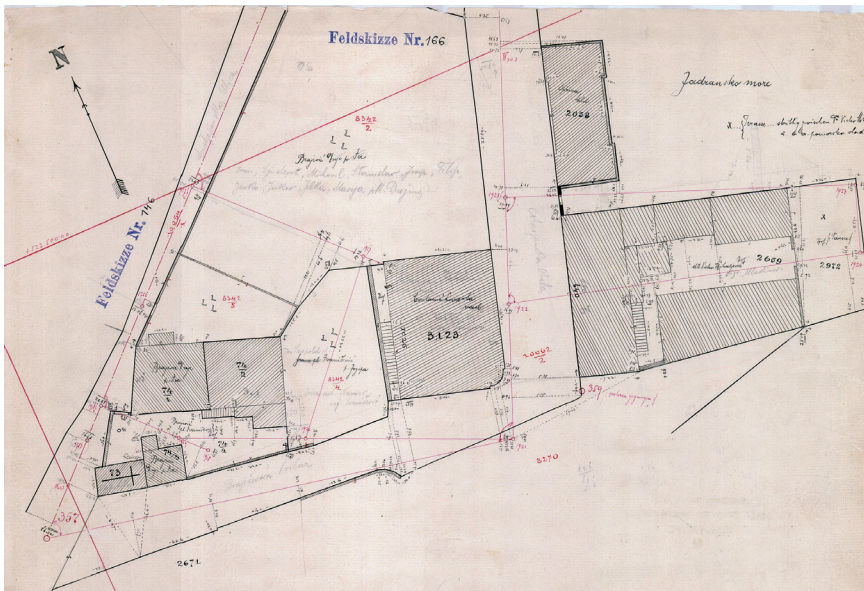
B). DUGOVI

- 1). Prema c. k. Državnom Eraru..... "7.603:90
 2). Prema Državnom Eraru..... "20.264:-
 3). Prema Dalm. Podružnici Banke Commerciale u Trstu..... "61.000:-
 4). Prema Krstašu Makiedo..... "3.500:-
 5). Prema Prvoj Pučkoj Dalmatinskoj Banci "32.760:-
 6). Prema Podružnici Ljubljanske Kreditne Banke..... "8.165:-
 7). Prema Krstašu Makiedo..... "900:-
 8). Prema Državnom Eraru..... "7.416:-
 9). Prema Grgu Vidoviću "16.050:50
 10). Prema Podružnici Ljubljanske Kreditne Banke u Splitu..... "8.812:-
 11). Prema Prvoj Pučkoj Dalmatinskoj Banci..... "840:-
 12). Prema Dioničkom društvu "Split" (dvojbeno)..... "15.000:-
 13). Prema Trgovačkom Dioničkom Društvu "DALMATIA" u Beču.. "1.106:50
 14). Prema Hrvatskoj štedionici u Splitu..... "3.400:-
 15). Prema tvrdci Gilardi & Bettiza..... "600:-
 16). Prema Podružnici Ljubljanske Kreditne Banke..... "1.000:-
 17). Prema Podružnici Ljubljanske Banke K. 4.500:-
 18). Prema Podružnici Ljubljanske Banke..... "1.500:-

Prema imovinskom popisu ostavština Dr. Vicka Mihaljevića bila je opterećena sa pasivom u ukupnom iznosu od Kr. 194.117.90.

Slike 5. i 5a. Terenska skica br. 164 i br. 167
(Državni arhiv u Splitu, HR-DAST- 152 Arhiv mapa za Istru i Dalmaciju)

Uz svu gore navedenu imovinu, zanimljiv je podatak da je prvi automobil Adler koji se pojavio na splitskim ulicama 1907. godine bio vlasništvo dr. Vicka Mihaljevića.⁵¹

EKSPLOATACIJE MRAMORNIH NASLAGA, MAJDANA I BOKSITA U OPĆINAMA MUĆ, LEĆEVICA I DRNIŠ

C. k. rudarski okružni ured u Zadru⁵² dozvolio je odlukom od 16. rujna 1907., pod brojem 5499/1907, dr. Vicku Mihaljeviću slobodno rudarsko istraživanje te prava na korištenje nalazišta mramora u Pol. O. Muća, Lećevica i Drniša odnosno prava vezana uz društvenu pogodbu sklopljenu dana 30. kolovoza 1907. s g. g. Josipom Salvijem i Božom Zekanom, isto kao i za samorove boksita koji su također pripadali dr. Vicku Mihaljeviću zajedno s *inžinierom Kažimirom Grochowalski-em, otcem Luigijom Marunom i družinom*. Nakon smrti dr. Mihaljevića, supruzi Terezi Mihaljević, kao njegovoj nasljednici, odlukom istog ureda od 2. rujna 1911. Br. 1927 / 1911. godine prenesena su navedena prava.⁵³

OPĆINA MUĆ

Dana 2. prosinca 1911. godine u pisarnici bilježnika Luje Kargotića potpisana je Pogodba između zastupnika općine Muć Jure Zekana pok. Bože, načelnika općine Muć, iz Muća Donjega, Bariše Relje pok. Filipa, općinskog predsjednika iz Muća Donjega, Luke Solde Petrova, općinskog vijećnika iz Muća Donjega i Stipana Bulić pok. Jakova iz Gornja Ogorja s jedne strane te profesora Vjekoslava Stefanina pok. Nikole, punomoćnika Tereze udove dr. Vicka Mihaljevića i Josipa Salvija pok. Jakova, ljekarnika u zastupstvu poduzeća koje bi se osnovalo za eksploataciju mramornih naslaga i majdana, s druge strane. Pogodba je sklopljena na temelju zaključaka vijeća općine Muć,⁵⁴ prihvaćenih na sjednicama od 12. prosinca 1907., broj 2808 i 29. ožujka 1901., broj 683, a odobrenih od Visokog zemaljskog odbora u Zadru odlukom od 28. studenoga 1910. , broj 7940. Zakup čestica zemalja danih za vađenje i eksploataciju mramornih naslaga i majdana s području P.O. Muć Donji, Posinje Donje, Ramljane, Neorić i Muć Gornji trajao bi 30 godina, po cijeni od 100 kruna godišnje za svaku pojedinačnu poreznu općinu.⁵⁵

OPĆINA LEČEVICA

Na temelju zaključka Vijeća općine Lečevica,⁵⁶ prihvaćenog na sjednici održanoj 27. lipnja 1910., broj 1273, a odobrenog od Visokog zemaljskog odbora u Zadru 28. studenoga 1910., broj 7532, dana 14. ožujka 1912. u pisarnici bilježnika Luje Kargotića sklopljena je Pogodba o zakupu zemljišta za vađenje i eksploataciju mramornih naslaga i majdana na području P.O. Čvrljevo, Vinovo Gornje i Utore Gornje. Nagodbu su potpisali zastupnici općine Lečevica, kotar Trogir, Lovro Matas pok. Ante, načelnik općine Lečevica Mate Tešija pok. Marka, općinski predsjednik Luka Juretić pok. Ivana, općinski vijećnik iz Brštanova i Stipan Kelan pok. Dujma, općinski vijećnik iz Lečevice s jedne, a s druge strane profesor Vjekoslav Stefanini, punomoćnik Tereze udove dr. Vicka Mihaljevića i profesor Božo Zekan Jurin, nastanjen u Splitu, zastupnik poduzeća koje bi se osnovalo za eksploataciju naslaga mramora i majdana. Zakup je dan na razdoblje od 30 godina za iznos od 200 kruna za svaku pojedinačnu poreznu općinu.

OPĆINE MUĆ, LEČEVICA I DRNIŠ

Nakon Pogodbi o zakupu zemljišta od 2. prosinca 1911., posl. broj 17652 i od 14. ožujka 1912., broj 18159, sklopljena je dana 18. travnja 1912. godine, posl. broj 18319, u pisarnici bilježnika Luje Kargotića, Pogodba čiji tekst donosimo u cijelosti u izvornom obliku.⁵⁷

Pristupivši osobno meni Luji Kargotiću c.k. Bilježniku, sijelom u Splitu, s jedne strane Gospodja Tereza udovica Dr Vicka Mihaljevića posednica, prodavateljica, a s druge strane Gospoda Dujam Mikačić pokojnoga Bože, posjednik Petar Smodlaka pokojnog Bože i profesor Vjekoslav Stefanin, kupovnici, svi iz Splita, meni osobno poznati, za se i nasljednike u mojoj prisutnosti sklapaju slijedeću:

Pogodbu

I. Gospodja Tereza udovica Dr Vicka Mihaljevića, kao sveopća oporučna nasljednica i kojoj je udijeljeno upravljanje ostavštine Dr Vicka Mihaljevića sa strane c. k. kotarskog ostavinskoga suda u Splitu i dozvoljeno zaključkom 16. šesnaestoga Ožujka t. g. Broj A439/II istoga suda da raspolaže i eventualno proda niže označena prava, za uvijek za se i nasljednike da je prodaje i ustupa Gospodi Dujmu Mikačiću, Petru Smodlaku i Vjekoslavu Stefanini koji očituje da u to ime primaju slijedeća prava:

a) Prava udijeljena od obćine Muća u izvršenju zaključka prihvaćenih u sjedni-

cam vjeća iste občine dne 12. Dvanaestoga Prosinca 1907. hiljadudevetstosedme Broj 2808, dneva 29 dvadesetdevetoga Ožujka 1910. hiljadudevetstodesete Broj 683 odobrenih od Visokoga Zemaljskoga Odbora u Zadru odlukom 28. dvadesetomoga Novembra 1910. hiljadudevestodesete Broj 7940 glede zakupa zemljišta u odlomcima poreznih občina Muć Donji, Muć Gornji, Posinje Donje, Posinje Gornje, Ramljanje, Sutina, Neorić i Bračević za vadjanje i eksploatiranje mramornih naslaga i majdana, prava koja su označena u pogodbi 2. drugoga Prosinca 1911. jedanaeste Broj 17652 pisućega bilježnika.

b) Prava udijeljena od občine Lećevica u izvršenju zaključka prihvaćena u sjednici 27. dvadesetsedmoga Juna 1910. hiljadudevetstodesete Broj 1273 odobrena od Visokoga Zemaljskoga Odbora u Zadru odlukom 28. dvadesetomoga Novembra 1910. hiljadudevetstodesete Broj 7532 glede zakupa zemljišta u odlomcima poreznih občina Cvrlevo, Vinovo i Utore Gornje za vadjanje i eksploatiranje mramornih naslaga i majdana, prava koja su ustanovljena u pogodbi 14. četrnaestoga Ožujka 1912. dvanaeste Broj 18159 u spisim pisućega bilježnika.

c) Prava udijeljena od občine Drniš⁵⁸ u izvršenju zaključka prihvaćena u sjednici 13 trinaestoga Oktobra 1911. jedanaeste Broj 9369 odobrena od Visokoga Zemaljskoga Odbora u Zadru odlukom 12 dvanaestoga Veljače tekuće godine Broj 667, glede zakupa zemljišta u odlomcima poreznih občina Kljake, Umljenović, Kričke, Ružić, Moseć, Nevest, Unešić, Planjane i Serdamić za vadjanje i eksploatiranje mramornih naslaga i majdana.

II. Ustup gorinavedenih prava označenih pod slovima a. b. c. slijedio je za ugovornu cijenu među strankama od kruna 1000 jednu hiljadu, svotu koju prodavateljica Gospodja Tereza Mihaljević očituje da je primila od kupovnika Mikačića, Smodlake i Stefanina, toga radi izpušća istima konačnu namirnicu.

III. Stranke odriču se svakoga prava prigovora proti ovoj pogodbi, a osobito prigovora radi pomanjkanja prava procijene i prava pritužbe radi ozlede preko polovice vrijednosti kada bi slučajno ti prigovori obstojali.

IV. Gospodja Tereza udovica Mihaljević stavlja odmah Mikačića Duju, Petra Smodlaku i Vjekoslava Stefanin simbolično u krijepost ove pogodbe u tvarni posjed, oblasin ?da unaprijed raspoložu sa ustupanom pravom bez ograničenja kao sa svojim imanjem, te da zakupna prava postignuta ovom pogodbom uknjiže u zemljišničke knjige uređene za odlomke označene gori pod slovima a. b. c. članka I. ove pogodbe i u hipotekarne knjige u Zadru bez njezina sudjelovanja.

V. Jamči Gospodja Tereza Mihaljević da ustupljena prava i goripisana nije sa svoje strane obteretila ni podložila.

VI. *Pristaju stranke da svaka od njih može prirediti odpravke ove pogodbe bez ograničenja i bez sudjelovanja protustranke.*

VII. *Troškove odnoseće se na ovu pogodbu, za odpravke, za upis i uknjižbu i sve slučajne takse ostaju na teret Mikačića Smodlake i Stefanina.*

VIII. *Ustanovljuju stranke da od dneva današnjega sva prava i obveze skopćana i odnoseća se na zakupe zemljišta bivaju prenešena na Gospodu Mikačića, Smodlaku i Stefanina.*

IX. *Prava i obveze naznačene u ovoj pogodbi stranke očituju da primaju i potvrđuju za se i nasljednike.*

Usljed toga bi sastavljena ova pogodba i pročitana na glas strankama po meni c. k. Bilježniku one izjaviše da ju primaju i potvrđuju za se i nasljednike i u znak toga vlastoručno će podpisati sve u mojoj prisutnosti pridodajući da za primiti podpis Gospodje Mihaljević podpisani Bilježnik je otišao do njezina stana.

Tereža ud. Mihaljević m. p.

Dujam Mikačić m. p.

Petar Smodlaka m. p.

Vjekoslav Stefanini m. p.

Lujo Kargotić c. k. Bilježnik m.p.

ZAKLJUČAK

Vicko Mihaljević i Vicko Katalinić bili su ne samo dobri prijatelji, već i dugogodišnji suradnici u općinskoj upravi. Povodom smrti Vicka Mihaljevića, omiljene ličnosti u gradu, sastalo se dana 19. srpnja 1911. Općinsko vijeće na kojemu je Vicko Katalinić održao emotivan govor posvećen njegovoj uspomeni, u kojemu je, uz ostalo, rekao:

Izabran splitskim načelnikom lipnja 1907., u doba teške krize i napete stranačke borbe, podvrgao se je javnom teretu svjestan svoje jakosti i svojih iskrenih želja, da koristi zavičajnu i da doprinese zbližavanju građana dobre volje i čistih namjera.⁵⁹

Međutim, već sljedeće godine, u novini *Naše jedinstvo*, u rubrici *Gradski vjesnik*, napisano je: + *Dr. Vice Mihaljević. Ovih dana navršila se je godina od smrti dragog pokojnika i dobrog načelnika, čije se godišnjice nitko nije sjetio.*⁶⁰

KRATICE

C. K. Cesarsko-kraljevski
DAST Državni arhiv u Splitu

HR	Hrvatska Republika
m. p.	manu propia = vlastoručno
Pol. O.	Politička općina
P. O.	Porezna općina
t. g.	tekuća godina

ARHIVSKI IZVORI

- HR-DAST- 19 Javni bilježnici srednje Dalmacije
Lujo Kargotić, kut. 30 (1902.); kut. 62-70 (1907.-1912.)
HR- DAST- 179 Zbirka matičnih knjiga

LITERATURA

- Marko Andrijić, Mihovil Vojnović: *Izložba Hrvatski narodni preporod u Splitu*. Split 1998.
- Goran Borčić: *Povijest pisana svjetlom*. Split 2013.
- Danica Božić Bužančić: *Inventar fondova Historijskog arhiva u Splitu*, Izdanje Historijskog arhiva u Splitu, sv. 2, Split 1960., 83-101.
- Frane Dulibić: *Grafička kultura Ante Katunarića*. Kulturna baština 38. Split 2012., 163-178.
- Arsen Duplančić: *Počeci rada društva „Bihać“*. Mogućnosti 11-12. Split 1982., 1059-1071.
- Frane Ivković: *Organizacija uprave u Dalmaciji za vrijeme druge austrijske vladavine 1814-1918*. Arhivski vjesnik, 34-35 (1991-1992), 35-36, Zagreb 1992., 31-51.
- Jubilarni broj Narodnog Lista Zadar, 1912.
- Duško Kečkemet: *Splitsko groblje Sustipan*. Split 1994.
- Mario Nepo Kuzmanić: *Splićani – obitelji i prezimena*. Split 2008.
- Enver Ljubović: *Grbovi plemstva ogulinskog kraja*. Modručki zbornik 4 i 5, Modruše 2011., 83-111.
- Francesco Madirazza: *Storia e costituzione dei comuni dalmati*. Spalato 1911.
- Duško Marović: *Povijest sporta u Splitu. Od antičkih igara do Prvog svjetskog rata*. Knjiga I. Split 1990.
- Naše Jedinstvo, *Dr. Vice Mihaljević načelnik i zastupnik grada Vitez željezne krune III. stepena XVIII*. Spljet 27. lipnja 1911.

- Naše Jedinstvo, *Gradski vjesnik*, god. XIX, br. 85., 16. VII. 1912.
- Ivo Petrinović: *Ante Trumbić, Politička shvaćanja i djelovanje*. Split 1991.
- Stanko Piplović: *Izgradnja Splita u XIX. stoljeću*. Split 2015.
- Stanko Piplović: *Porodica Katalinić u splitskom narodnom preporodu*, Narodni preporod u Splitu 1882. Split 1982., 22-30.
- Boris Prister: *Odlikovanja*. Zagreb 1984.
- Vinko Sabljar: *Miestopisni rječnik kraljevine Dalmacije Hrvatske i Slavonije*. Zagreb 1866.
- Darovan Tušek: *Arhitektonski natječaji u Splitu 1918-1941*. Split 1994.
- Danica Zaić: *Školska kronika*. Slatine 2004.

INTERNETSKI IZVORI

Bibliografija.nsk.hr/hrb/HRB7/glavni_niz.html
<http://hr.wikipedia.org/wiki/Marjan>

BILJEŠKE

- 1 Naše Jedinstvo: *Dr. Vice Mihaljević načelnik i zastupnik grad Vitez željezne krune III. stepena*. Spljet XVIII. 27. lipnja 1911., 1. Orden željezne krune obnovio je car Franjo I, 1. siječnja 1816. kao austrijsko odlikovanje za izuzetne vojne i civilne zasluge. Odlikovani ovim ordenom nosili su počasni naziv „Vitez”. Orden je imao tri stupnja: 1. stupanj – velika križna lenta sa zvijezdom. 2. stupanj – komanderski križ na lentici i 3. stupanj – viteški križ na vrpici. Boris Prister: *Odlikovanja*. Zagreb 1984. 14-15.
- 2 Marko Andrijić, Mihovil Vojnović: *Izložba Hrvatski narodni preporod u Splitu*. Split 1998. 4.; Listopadska diploma, akt koji je donio 20. listopada 1860. car Franjo Josip I. enciklopedija.hr.
- 3 Stanko Piplović: *Izgradnja Splita u XIX. stoljeću. Općinska uprava*, Split 2015. 32-33.; o.c. (ad 2)15.
- 4 Enver Ljubović: *Grbovi plemstva ogulinskog kraja*. Modručki zbornik 4 i 5, Modruše 2011. 101.
- 5 Isto, 100.
- 6 Isto.
- 7 HR-DAST-179. Zbirka matičnih knjiga. U MKR Sig. 521 na str. 308 upisano je 4. listopada 1676. godine krštenje *Franceschina Mihaglievich* kći *Francesca*; MKR Sig. 541, na str. 23, upis br. 2 upisano je vjenčanje *Mihaglievich Zuanne* i *Tecilazić Kate*; MKU Sig. 554, na str. 256, 7. listopada 1677. upisan je dan smrti *Mihaglievich Margarite*.
- 8 Duško Kečkemet: *Splitsko groblje Sustipan*. Split 1994. 52.
- 9 *Giorgio Miaglievich pok. Steffana* Juraj Mihaljević *rustico* iz *Ostrovica* Ostrvice poljičke i majke *Kruzichievich Alijane Andriane Kružičević iz Zvecagnia* Zvečanja, rođen 28. ožujka 1813., nastanjen u Splitu, vjenčao se dana 27. lipnja 1856. s *Domenicom Ivanovich* Domina Ivanović, kći pok. *Cattarine* Katiche i nepoznatog oca iz Sutivana, rođene 11. rujna 1822. Isto (ad 7) Split MKV Sig.179/587. str. 30, upis 11. Juraj Mihaljević *industriante* umro je u dobi

- od 73 godine u vlastitoj kući dana 14. listopada 1886. MKU Sig.179/606, str. 49, upis 60. Domina Mihaljević umrla je u dobi od 85 godina u vlastitom stanu u ulici *Port'Aurea* dana 27. listopada 1905. MKU Sig179/609, str. 21, upis 81. Osim sina Vicka, imali su još dvoje djece: Antonio Georgio, rođen 23. travnja 1857. MKR Sig. 179/573, str. 95, upis 74, koji je umro u dobi od 1 godine i 10 mjeseci u očevoj kući u ulici *Citta Vecchia*. MKU Sig.179/600, str. 26, upis 40, te Maria Andrianna, rođena 17. srpnja 1859. MKR Sig.179/574, str. 57, upis 98, a umrla 6. svibnja 1861. MKU Sig. 179/600, str. 79, upis 95. (Milovan Buchberger: *Petar Nisiteo posljednji polihistor Dalmacije*. Stari Grad, 2017. na str. 193. napisao je: *Godine 1893. oženio je Ivanicu, sestru poznatog splitskog advokata Vicka Mihaljevića i Marije rođ. Bartulović iz Staroga Grada*; Milovan Buchberger: *Ugledne osobe vezane uz Stari Grad na Hvaru*. Stari Grad 2017. Na str. 60. napisao je: *U Splitu je oženio Mariju kćerku renomiranog splitskog odvjetnika i gradonačelnika Vicka Mihaljevića 1861.-1911.*)
- U MKV i MKR Splita Domini je uz prezime Ivanović upisano prezime i Dujmović. Naime, sestra Domine, sluškinja Simeona se kao Dujmović-Ivanović, kći Grgura *padre naturale*, udala za *fakina* Ambrosia *d'ignoti* 1838. godine. Iz iznesenog podatka slijedilo bi da je Grgur Dujmović bio djed Vicku Mihaljeviću, koji je možda podržao njegovo školovanje, jer njegovi preci po muškoj liniji iz Ostrvice to sigurno nisu mogli. Na ovom podatku i objašnjenju toplo zahvaljujem gospodinu Mariu Nepi Kuzmaniću.
- 10 Isto, MKR 179/ 575 str. 12. upis 68.
 - 11 Jubilarni broj Narodnog Lista *dr. Vicko Mihaljević*. Zadar, 1912., 77.
 - 12 O. c. (ad 3), 34.
 - 13 Isto, (ad 7) MKV sv. Križ Sig. 640, str. 92, upis 67.
 - 14 Ivo Petrinović: *Ante Trumbić Politička shvaćanja i djelovanje*. Split 1991. 26.
 - 15 O. c. ad (11), o.c. ad (3) 35., Duško Marović: *Povijest sporta u Splitu. Od antičkih igara do Prvog svjetskog rata*. Knjiga I. Split 1990. 53.; Arsen Duplančić: *Počeci rada društva „Bihac“*. Mogućnosti 11-12. Split 1982. 1063.; Francesco Madirazza: *Storia e costituzione dei comuni dalmati*. Spalato 1911. 413.
 - 16 O. c. ad (11)¹.
 - 17 Mihaljević Vicko, književnik.
Pregršt šušnja / skupio Neurastenicus.[Vicko Mihaljević]. 1900. (U Zagrebu: Dionička tiskara). 189. str.: ilustr.; 27 cm.
Na uzruk/izpuškarao Neurastenicus. Zadar: V. Mihaljević, 1900. [Zadar]: brzotiskom "Narodnog lista". 91. str.; 16*.
Bibliografija.nsk.hr/hrb/HRB7/glavni_niz.html.
 - 18 Frane Dulibić: *Grafička kultura Ante Katunarića*. Kulturna baština 38. Split 2012. 165.
 - 19 O. c. ad (11).
 - 20 Toplo zahvaljujem gospođi Aleksandri Tomić na ovom podatku koji je pronašla u parici MKU za godinu 1911. što se čuva u Nadbiskupskom arhivu u Splitu – Zbirka matičnih knjiga/ parica.
 - 21 O. c. (ad 8) 70.
 - 22 O. c. ad (3) 46.
 - 23 Isto, 333.
 - 24 Isto, 48.
 - 25 Isto, 141.
 - 26 Isto, 192.
 - 27 Isto, 248-249.

- 28 Zemljište za uređenje i prokrčenje puta nalazilo se po sredini današnje Hrvojeve ulice nasuprot Srebrnih vrata odnosno na sjeverozapadnoj strani Pazara.
- 29 HR-DAST-19 Javni bilježnici srednje Dalmacije, Lujo Kargotić kut. 63, Posl. br. 14534. Pri citiranju izvornih dokumenata, tekst pisan kurzivom donesen je u izvornom obliku bez lektorskih korekcija. Naziv grada Spljeta odnosno Splita napisan je kao u izvorniku. Kako bi se grad trebao zvati napisao je M. R. : *Ime grada Spljeta*. (Otisak iz Programa c. k. Velike Gimnazije u Spljetu šk. god. 1886.-87.) Spljet 1887. 1-12. Odluka gradske uprave da službeno ime grada bude Split objavljeno je u novini Naše jedinstvo, 20. XI. 1913., str. 2. Na ovom podatku zahvaljujem gospodinu Marijanu Čipčiću.
- 30 Danas uz nathodnik željezničke pruge.
- 31 Isto (ad 29) kut. 67 Pos. Broj 15958.
- 32 Današnja ulica Zrinsko-frankopanska nasuprot Arheološkom muzeju.
- 33 Isto (ad 29) kut. 65, Posl. broj 15368.
- 34 Isto, kut. 63, Posl. broj 14605. Ime grada Splita na istom dokumentu upisano je kao Spljet i kao Split, stoga je naziv pisan kurzivom.
- 35 <http://hr.wikipedia.org/wiki/Marjan>; HR-DAST-156. Obitelj Fanfogna Garagnin serija Inovinski za zemlje ImS Z 5/VIIIa; Statuti di Spalato: c. XXXX. (CX.) *Rubrica de nullo debia talliare legne in lo monte de serando*. Edizione permessa dal Comune di Spalato, proprietario del Codice membranaceo portante la data del 17. febbrajo 1395, nella qual epoca fu trascritto da un certo Fra Michel da Spalato. Knjiga IV glava LXXXX., [s.l.] [s.a.], 238-239.
- 36 O. c. (ad 3) 360.
- 37 Isto (ad 29). kutija 64. Poslovni Broj 14955.
- 38 Radi se o čest. zem.7399 koja je podijeljena na 285 podbrojeva te čest. zem. 7400,7414,7418/1/2, 7419.
- 39 Isto (ad 34), članak IV.,V., VI. i VII.
lanak IV. I V.godbu u Slatinama na otoku Čiovu od 400 kruna.e Vrdoljak Mandeta potpisali i jednu obvezu.
- 40 Isto (ad 29), kutija 66, Poslovni broj 15524.
- 41 Danica Zaić: *Školska kronika*. Slatine 2004. 5.
- 42 Vinko Sabljar: *Miestopisni riečnik kraljevine Dalmacije Hrvatske i Slavonije*. Zagreb 1866., 381.
- 43 Isto (ad 29), kutija 64, Poslovni broj 14869.
- 44 O. c. 41. 6-7, 13.
- 45 Isto (ad 29), kutija 30, Poslovni broj 3677. Pogodba je prvotno napisana 1891. Nakon smrti dr. Vicka Mihaljevića, njegova udovica Tereza Mihaljević kao jedina nasljednica ustupila je prekup lože br. 2 u prizemlju dr. Ivi Tartagli, odvjetniku iz Splita, za iznos od 4000 kruna jer je bilo pretpostavljeno da je dr. Vicko Mihaljević još za života istu ustupio u vlasnost Podružnici Ljubljanske kreditne banke u Splitu. Isto, kutija 70, Poslovni broj 17119, od 31. srpnja 1911.
- 46 I. r. Giudizio distretuale Sezione Nr.IV. *Atti della ventilazione ereditaria in morte di Mihaljević dr. Vicko p.* Jure A 439/11.
- 47 Čest. zgr. 2659 nalazila se na Marjanskoj obali. Nakon smrti dr. Mihaljevića, kao vlasnik uknjižen je dermatolog dr. Ante Mladinov pok. Damjana dok je čest. zgr. 2972 ostala dijelom u vlasništvu Tereze udove Mihaljević. HR-DAST-152 Arhiv mapa za Istru i Dalmaciju k.o. Split 595, terenska skica 167.; *Splitski almanah i adresar za godinu 1925*. Split 1925. 166, 224. Godine 1931. Jugoslavensko hotelsko a. d. kupilo je teren bivše kuće Mladinova na *Obali vojvode Stepe* u namjeri da na tom zemljištu sagradi hotel. Natječaj za projekt ho-

- tela raspisan je 1933., a početak gradnje prvog dijela hotela uslijedio je u ljeto 1934. godine kada se počela nasipati obala. Zgrada hotela *Ambasador* završena je 1937. godine. Darovan Tušek: *Arhitektonski natječaji u Splitu 1918-1941*. Split 1994. 76. 78.
- 48 Čest. zgr. 686/2 kao i 687/2 nalaze se nasuprot Mandrača sv. Frane, odnosno na uglu nekadašnje Marjanske i Ilirske obale, danas Trumbićeva obala, i bile su vlasništvo dr. Mihaljevića, a čest. zem. 686/1 njegove supruge Tereze Mihaljević. Isto, terenska skica 164. Prema saznanju nasljednika dr. Ljubića, nakon dr. Mihaljevića, zgrade su bile u vlasništvu odvjetnika dr. Nike Ljubića; o. c. (ad. 47) 215. Tijekom bombardiranja Splita 24. veljače 1944. godine, dio zgrade je srušen. www.ratnakronikasplita/kronika/1944-1#1944-02-24.
- 49 Čest. zgr. 2102. nalazi se u Dioklecijanovoj ulici, nekad zvanoj Porta Aurea, a čest. zgr 2026 nalazi se u Julija Nepota, nekadašnja ulica Staroga grada.
- 50 C. k. Kotarski Sud u Omišu, na traženje C. k. Kotarskog suda u Splitu, dana 4. studenoga 1914. godine dostavio je zemljišne podatke nepokretnina vlasnosti dr. Vicka Mihaljevića, položenih u P.O. *Žeževica* i Čisla. U ZU br. 493 P.O. *Žeževica*, dr. Mihaljević imao je 4/5 vlasnosti na čest. zgr. i čest. zem. koje su uglavnom bile opterećene založnim pravom raznih pravnih i fizičkih osoba. U ZU br. 212 P.O. Čisla dr. Mihaljević imao je vlasnost 1/3 na svim čest. zem. od kojih su neke bile opterećene založnim pravom. Isto (ad 46).
- 51 Goran Borčić: *Povijest pisana svjetlom*. Split 2013., 427.
- 52 Ustanova je često mijenjala sjedište i naziv, ovisno o administrativnom uređenju i vlasti koje su bile u Dalmaciji. Osnovana je Dekretom dvorske kamere za kovanice i rudarstvo 26. lipnja 1837. Br. 6487. Od 1837. do 1850. nosila je naslov Giudizio montanistico sostituito in Sebenico; 1851.-1857. Commissariato montenistico in Zara; 1857.-1899. Impero reale capitanato montanistico di Zara; 1900.-1904. Impero reale officio distrettuale montanistico di Zara; 1904.-1919. Cezaro-kraljevski okružni rudarski ured u Zadru; 1919.-1920. Rudarski okružni ured u Zadru; 1921.-1924. Rudarski ured Split; 1924.-1937. Kraljevsko rudarsko satništvo Split; 1937.-1941. Rudarska inspekcija Split; 1941.-1943. Rudarsko glavarstvo, Privremena ispostava Sinj. Danica Božić Bužančić: *Inventar fondova Historijskog arhiva u Splitu*, Izdanje Historijskog arhiva u Splitu, sv. 2, Split 1960., 88-89.
- 53 Isto (ad 29), kutija 73, Punomoć od 2. studenoga 1911. vezana uz spis 18159, koju je Tereza Mihaljević dala Duji Mikačiću, općinskom blagajniku, Petru Smodlaku, bankovnom činovniku u Splitu i Vjekoslavu Stefaniniju, profesoru u Splitu, da je zastupaju u svim poslovima u svezi s prodajom ili najmom prava istraživanja i eksploatacije mramornih naslaga i majdana.
- 54 Godine 1903. Dalmacija je podijeljena na 14 političkih kotara i 86 općina. Politička općina Muć pripala je političkom i sudskom kotaru Split, a uz Muć Donji, Neorić, Posinje Donje, Ramljane i Sutinu, političkoj općini Muć pripale su i porezne općine Bravčević, Bročanac, Crivac, Gizdovac, Milešine, Muć Gornji, Ogorje Donje, Ogorje Gornje, Posinje Gornje, Pribude i Prugovo. Frane Ivković: *Organizacija uprave u Dalmaciji za vrijeme druge austrijske vladavine 1814-1918*. Arhivski vjesnik, 34-35 (1991-1992) 35-36, Zagreb 1992., 45.
- 55 Isto (ad 29), kut. 71, Poslovni broj 17652.
- 56 Politička općina Lečevica pripala je političkom kotaru Split, a sudskom kotaru Trogir. Uz Čvrljevo, Vinovo Gornje i Utore Gornje, političkoj općini Lečevica pripale su i porezne općine Brštanovo, Divojević, Dugobabe, Kladnjice, Korušće, Lečevica, Nisko, Radošić, Utore Donje, Visoka, Vučevica. o. c. (ad 54) 45.
- 57 Isto ad (29), kutija 73.
- 58 Politička općina Drniš pripala je političkom kotaru Knin, sudskom kotaru Drniš. Uz Drniš, Kljake, Kričke, Mosec, Nevest, Planjane, Rožić, Sedramić, Umljanović i Une-

- šić, političkoj općini Drniš pripale su i porezne općine Badanj, Baljke, Biočić, Bogetić, Brištani, Čavoglave, Drinovci, Gradac, Kadina Glavica, Kaočine, Karalić, Ključ, Ljubostinje, Miočić, Mirlović Polje, Mirlović Zagorje, Oštrograšica, Otavice, Pakovo Selo, Parčić, Podhumci, Pokrovnik, Radonić, Širitovci, Sitno, Siverić, Štikovo, Tepljuh, Trbounj, Velušić, Vinovo i Žitnić. o.c. (ad 54) 43.
- 59 Stanko Piplović: *Porodica Katalinić u splitskom narodnom preporodu* (str. 22-30). Narodni preporod u Splitu 1882. Split 1982. 28.
- 60 Naše jedinstvo, *Gradski vjesnik* god. XIX, br. 85., 16. VII. 1912., 2.

DR VICKO VICE MIHALJEVIĆ

Summary

Vicko Josip, Juraj Mihaljević and Domina Dujmović's son, was born in Split on April 5th 1861. He finished both elementary and grammar school in Split and graduated from law school in Graz. After he returned to Split in 1884, he became active in politics. In the following year, however, he was offered a secretarial post in the Split Municipality by Gajo Bulat. He resigned from this post in 1891 to apply for the bar exam and start practising law. He married Tereza Lovrić in 1898, who was the daughter of tradesman Pavle Lovrić and Ana Školjan. As a politician, he supported and eventually joined the new Party of Rights whose chairman was Ante Trumbić. Vicko Mihaljević left his mark in the Croatian literature as a poet. He published poetry under the pseudonym of Neurastenicus. He created a number of humorous and patriotic poems, that, in 1900, were published in the two collections: *Na uztuk* and *Pregršt šušnja*. V. Mihaljević was a representative in the Diet of Dalmatia. He was also a manager of a number of firms and head of the Split branch of Ljubljanska banka. He was at the helm of various associations, such as Hrvatski dom (Croatian Lodge) and Za Split (For Split). In addition, he was a board member of the so-called Hrvatski sokol and participated in board elections for association *Bihać*. He was a man of many hats – although a lawyer, he was interested in mining and crafts. He was appointed Mayor on 11th June 1907. He held office for four years, that is, until sudden death.

Many positive changes occurred in the course of his tenure. Public roads in both the central and greater area of Split were constructed; school buildings were built and for that very purpose, the Municipality either acquired or rented plots of land. The construction of the Croatian Lodge was completed in January 1908. Since its main hall was yet to be completed, a charity ball was held in the Theatre to raise funds for its construction. Finally, the hall was opened on 13th September, in the presence of many distinguished guests, such as the mayor himself, Frane Bulić, et al.

He died of stroke at home, at the age of 50, on 25th June 1911. He was buried three days later at Sustipan cemetery. A renowned sculptor, Ivan Rendić, designed his tombstone – an allegorical sculpture named *Meditation*. The citizens of Split were shocked by the sudden death of the mayor and thus decided to arrange a majestic funeral. The article published in his honour in the newspaper *Naše jedinstvo* read: *Dr V. Mihaljević lived for his people and his town. He is therefore mourned today and will be mourned wherever there are those who had honour to know him and wherever there are Croatians. May God bless his soul!*

However, in the following year, in the section *Gradski vjesnik* of the same newspaper, the article was published that read: *It has been a year since our dear mayor, Dr Vice Mihaljević, passed away, but noone seems to remember him anymore.* His wife Tereza inherited both his assets and liabilities.